

der herudover kun kan dispenseres, hvis dette kan ske efter en af de øvrige bestemmelser i § 35.

Bestemmelsen om, at de af arbejds- og socialministeren i medfør af fabriklovens § 24, stk. 3, givne dispensationer skal kundgøres i lovtidende, er ikke opretholdt.

Til stk. 5. Ved bagerilovens § 6 blev brødfabrikker, som arbejder kontinuerligt med 3 holds drift, undtaget fra det samtidig indførte forbud mod natarbejde, for så vidt angår fabrikation af rugbrød, og der blev ved paragraffens stk. 2 fastsat visse regler vedrørende arbejdsholdenes adgang til at arbejde om natten. Denne særstilling begrundedes med, at befolkningens behov for rugbrød kun kunne tilfredsstilles, når rugbrødsfabrikkerne kunne arbejde også om natten.

Spørgsmålet om afskaffelse af natarbejdet i rugbrødsfabrikkerne blev i 1947 rejst af Dansk Bageri- og Konditoriarbejderforbund overfor repræsentanter for brødfabrikkerne. Under hensyn til den siden 1920 skete udvikling af forholdene gav disse sidstnævnte tilsagn om at ville se med sympati på afskaffelsen af natarbejdet i fabrikkerne, når forholdene tillod det. Ved nogle af direktøren for arbejds- og fabriktilsynet efter parternes begæring ledede forhandlinger blev det af repræsentanterne for forbundet fremhævet, at der fra svendenes side var et stærkt krav fremme om at få afskaffet natarbejdet i brødfabrikkerne, der, såfremt dette ikke skete, sandsynligvis ville få vanskeligt ved at skaffe sig den fornødne arbejdskraft. Forbundet mente, at det måtte anses for muligt for fabrikkerne at undgå natarbejdet, men erklærede sig dog villigt til at gå med til, at der sker udbagning til kl. 22 i et vist omfang, og var iøvrigt indforstået med, at der dispenseres fra natarbejdsforbudet ved højtiderne m. v.

Repræsentanterne for brødfabrikkerne måtte som vilkår for at gå med til afskaffelse af natarbejdet kræve, at der blev indrømmet en vis overgangstid af hensyn til anskaffelse af forskellige tekniske hjælpemidler som ovne og maskiner og af hensyn til visse nybygninger eller ombygninger, at der i et vist omfang blev givet adgang til forarbejde før normal arbejdstids påbegyndelse, særlig til opfyring af ovnene, og at der kunne finde en vis overlappning sted mellem holdene, således at de nuværende skiftetider ikke længere anvendtes.

Det fremhævedes videre fra fabrikkernes side, at der var nødvendigt for dem 1) at have en vis overskudskapacitet, idet man altid måtte regne med, at der kunne opstå

uheld eller at ovne kunne være under reparation, 2) at ordningen begyndte samtidig for alle fabrikker, idet enkelte fabrikker ellers ville stå bedre i konkurrencen end andre, 3) at skaffe mere vagtmandskab til bevogtning om natten, når der ikke på dette tidspunkt var mandskab i arbejde på fabrikkerne, 4) at der måtte ske forhandling med Dansk Kedel- og Maskinpasserforbund, såfremt det blev nødvendigt, at dampkedlerne skulle holdes i gang om natten og 5) at der blev skaffet større oplagspladser, idet de 16 timers produktion måtte oplagres i højere grad end den nuværende produktion.

Forhandlingerne i udvalget afsluttedes med, at der mellem parterne blev indgået en overenskomst af 9. april 1948, hvorefter natarbejdet på rugbrødsfabrikkerne skal afskaffes hurtigst muligt og senest 1. oktober 1950, overfor hvilken dato der dog er taget visse forbehold.

Overenskomsten er indgået mellem A/S Københavns Brødfabrikker, Københavns Bagerlaug, A/S Arbejdernes Fællesbageri og A/S Arbejdernes Aktiebageri, Odense, på den ene side og Bageri- og Konditoriarbejdernes Forbund på den anden side. Ved overenskomsten drages et så stort område ind under bestemmelserne, at det må anses for rimeligt, at der i loven indeholdes et forbud mod døgn drift for faget som helhed. I stk. 5 udtales det derfor, at det ikke er tilladt at udføre døgn driftsarbejde i brødfabrikker, brød- og kagebagerier samt i virksomheder, der fabrikerer knækbrød, skibsbrød og biscuit, bortset fra de tilfælde, der nævnes i § 32, stk. 2, pkt. 7, og fra de særlige tilfælde i § 33.

Kapitel 6. Søn- og helligdagsfrihed.

Til § 36.

Til stk. 1. At holde fri fra arbejdet på folkekirkens søn- og helligdage er en dybt rodfastet sædvane i befolkningen. Ud fra sociale, sundhedsmæssige, religiøse, pædagogiske og almenmenneskelige synspunkter må sådanne regelmæssigt tilbagevendende fridage anses for et gode af høj værdi, som det er rimeligt, at lovgivningen værner om. De forskellige staters lovgivning indeholder da også regler herom, ligesom den internationale arbejdskonference i Genève i 1921 vedtog en konvention om en ugentlig hviledag i industrielle virksomheder. Ifølge denne konvention, der er ratificeret af Danmark, skal hviledagen så vidt muligt falde på de dage, der ifølge det enkelte lands tradition eller sædvane er fastsat som hviledage, d. v. s. i kristne lande søndagen. Samtidig